

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä 2 (7)
23.3.2010
Taltionumero
615
Diaarinumero
1468/1/08

Asia Asiakirjajulkisuutta koskeva valitus

Valittaja [REDACTED], Liperi

Päätös, josta valitetaan

Kuopion hallinto-oikeuden päätös 10.4.2008 nro 08/0143/2

Asian aikaisempi käsittely

[REDACTED] on pyytänyt Pohjois-Karjalan ympäristökeskusta antamaan tiedon sen henkilön nimestä, jonka ilmoituksen perusteella ympäristökeskus on tehnyt [REDACTED] Liperin kunnan Liperinsalon kylässä omistamalla Joutsenniemen tilalla tehtyä ruoppausta koskevan tutkintapyynnön poliisille sekä jäljennöksen tutkintapyynnöstä.

Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen viranhaltija on päätöksellään 27.11.2006 antanut [REDACTED] kopion tutkintapyynnöstä liitteineen, mutta koska kysymys on ollut valvontaan liittyvästä asiasta, viranhaltija on kieltäytynyt antamasta tietoa ilmoituksen tehneen henkilön nimestä. Tältä osin asia on siirretty ympäristökeskuksen ratkaistavaksi.

Pohjois-Karjalan ympäristökeskus on 30.11.2006 tekemällään päätöksellä kieltäytynyt ilmoittamasta kyseisen henkilön nimeä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Kuopion hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt [REDACTED] valituksen Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen päätöksestä.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovellettavat säännökset

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n 1 momentin mukaan hakijalla, valittajalla sekä muulla, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee (*asianosainen*), on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei toisin erikseen säädetä, asiakirjat, jotka sisältävät tietoja viranomaisen tehtäväksi säädetystä tarkastuksesta tai muusta valvontatoimeen liittyvästä seikasta, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi valvonnan tai sen tarkoituksen toteutumisen tai ilman painavaa syytä olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle.

Asian arviointi ja johtopäätökset

Pohjois-Karjalan ympäristökeskus on syyskuussa 2006 saamansa puhe-
linsoiton perusteella tehnyt valvontakäynnin Liperin kunnan Liperinsalon kylässä sijaitsevalla Joutsenniemen tilalla RN:o 1:67. Valvontakäynnillä tehtyjen havaintojen perusteella ympäristökeskus on ryhtynyt toimenpiteisiin Joutsenniemen tilalla ja sen edustalla olevalla vesialueella tehdyn ruoppaustyön, ruoppausmassojen läjitystyön ja laiturin rakentamisen selvittämiseksi. Ympäristökeskus on vesilain mukaisena valvontaviranomaisena pyytänyt poliisia tutkimaan, onko mainituissa ilman ympäristölupaviraston lupaa tehdyissä toimenpiteissä rikottu vesilakia. [REDACTED]ta on kehoitettu poistamaan luvatta vesialueelle tehty pengerryks 31.12.2006 mennessä sekä esittämään kirjallisesti 31.10.2006 mennessä läjityspaikka, johon ruoppausmassat läjitetään ja maisemoidaan.

[REDACTED] on asianosaisena ympäristökeskuksen vireillepanemassa ruoppaustyötä, läjitystä ja laiturin rakentamista koskevassa valvonta-asiassa sekä epäiltyä ympäristön turmelemista koskevassa esitutkinnassa. [REDACTED]lle asetettu pengerryksen poistokehoitus ja poliisille tehty tutkintapyyntö ovat perustuneet ympäristökeskuksen valvontavaltaan ja alueella tehtyyn maastotarkastukseen. Ympäristökeskukseen asiasta soittaneen henkilön ilmoitus ei sellaisenaan ole aiheuttanut toimenpiteitä, eivätkä

toimenpiteet ole perustuneet hänen silminnäkiöhavaintoihinsa. Ilmoituksen tekijän henkilöllisyys ei ole sellainen tieto, joka voi tai olisi voinut viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vaikuttaa asian käsittelyyn. Tähän nähden ja asiaa kokonaisuutena harkiten ympäristökeskus on voinut jättää antamatta [REDACTED]lle tiedon ilmoituksen tehneen henkilön nimestä. Ympäristökeskuksen päätöksen lopputulosta ei ole syytä muuttaa.

Hallinto-oikeus on viitannut sovellettuina oikeusohjeina perusteluissa mainittuihin säännöksiin.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

[REDACTED] on valituksessaan vaatinut, että korkein hallinto-oikeus kumoaa hallinto-oikeuden valituksenalaisen päätöksen ja hyväksyy hänen tietopyyntönsä tai toissijaisesti palauttaa asian uudelleen ratkaistavaksi. [REDACTED] on lisäksi vaatinut oikeudenkäyntikulujensa määräämistä korvattaviksi.

Valituksen vaatimuksia on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Hallinto-oikeuden arvio asianosaisen tiedon tarpeesta ei ole yhdenmukainen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain tavoitteen kanssa. Asianosaisen tiedonsaantioikeutta koskevia poikkeuksia on tullut ahtaasti. Hallinto-oikeus ei ole ottanut kantaa siihen, minkä lainkohdan perusteella tiedon luovuttamisesta voitaisiin pidättäytyä tässä asiassa. Ilmoituksen sisällön perusteella voidaan perustellusti väittää asianosaiselle olevan merkitystä sillä, kuka ilmoituksen on tehnyt. Ilmoituksen tekijällä voi olla tietoja, joilla on merkitystä [REDACTED]en oikeuden kannalta.

[REDACTED]lla ei ole hänen asianosaisasemaansa nähden vieraita intressejä tiedonsaantipyynnölleen, vaikka tällaisia epäilyjä on esitetty. Hän on vastaajana rikosasiassa, joka on vireillä Joensuun käräjäoikeudessa. [REDACTED] on kiistänyt aiheuttaneensa mitään negatiivisia ympäristövaikutuksia. Tiedon antamatta jättämistä koskevan päätöksen tehnyt viranomaisena eli Pohjois-Karjalan ympäristökeskus on asianomistajana samassa rikosprosessissa. On ilmeistä, että asianomistajalla ja vastaajalla on intressiristiriita. [REDACTED]n mahdollisuudet järjestää puolustustaan rajoittuvat, jos hän ei saa käyttöönsä kaikkia tosiseikkoja, jotka ovat johtaneet rikosoikeudenkäyntiin.

Pohjois-Karjalan ympäristökeskus on antanut valituksen johdosta lausunnon, jossa on muun ohella esitetty valituksen hylkäämistä.

■■■■■■lle on varattu tilaisuus antaa vastaselitys.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Kuopion hallinto-oikeuden ja Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen päätökset kumotaan ja ■■■■■ oikeutetaan saamaan tieto kyseessä olevasta asiakirjasta.
2. ■■■■■n oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus hylätään.

Perustelut

1.

Sovellettavat oikeusohjeet

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 1 §:n 1 momentin mukaan viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei julkisuus- tai muussa laissa erikseen toisin säädetä. Julkisuuslain 9 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä, asiakirjat, jotka sisältävät tietoja viranomaisen tehtäväksi säädetystä tarkastuksesta tai muusta valvontatoimeen liittyvästä seikasta, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi valvonnan tai sen tarkoituksen toteutumisen tai ilman painavaa syytä olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle.

Julkisuuslain 11 §:n 1 momentin mukaan hakijalla, valittajalla sekä muulla, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee (*asianosainen*), on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan asianosaisella, hänen edustajallaan ja avustajallaan ei ole edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta asiakirjaan, josta tiedon antaminen olisi vastoin erittäin tärkeää yleistä etua taikka lapsen etua tai muuta erittäin tärkeätä yksityistä etua.

Julkisuuslakia koskevista esitöistä

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan tavoitteena on lain esitöiden mukaan viranomaisen valvonta- ja tarkastustoiminnan edellytysten säilyminen ja tehokkuuden turvaaminen (HE 30/1998 vp, s. 87 ja 93-94 ja HaVM 31/1998 vp, s. 13). Säännöksen tavoitteena on turvata sekä valvonnan yleisiä toteuttamisedellytyksiä että mahdollistaa myös yksittäisten valvontatoimien onnistuminen.

Säännöksen sanamuodosta ja sen esitöistä (HE 30/1998 vp, s. 93-94) ilmenee, että lainkohdassa salassapidettäviksi säädetään ensinnäkin viranomaisella olevat yksittäistä valvontatoimintaa koskevat tiedot. Salassapidolla turvataan valvontatoimien yllätyksellisyys. Lainkohdassa turvataan myös valvonnan yleisiä edellytyksiä. Esimerkkeinä esitöissä mainitaan työsuojelun ja tietosuojan alalla tapahtuneita rikkeitä koskevat ilmiannot. Jos ilmiannot tulisi julkiseksi, vaikuttaisi se ilmiannoton tohalukkuuteen ja siten valvonnan yleisiin edellytyksiin.

Julkisuuslain 11 §:n 1 momenttia koskevien hallituksen esityksen (HE 30/1998 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan asiakirjalla, joka voi tai on voinut vaikuttaa asian käsittelyyn, tarkoitetaan asiakirjaa, joka kysymyksessä olevassa asiassa on viranomaiselle esitetty tai jonka viranomaisen asiaa käsitellessään on itse hankkinut tai laatinut. Lisäedellytys on, että asiakirja tosiasiallisesti voi tai on voinut vaikuttaa asian käsittelyyn. Viranomaisen ratkaisun sisältöön asiakirjan ei välttämättä tarvitse olla vaikuttanut.

Asian oikeudellinen arviointi

Ympäristökeskuksessa on merkitty muistiin puhelimitse tehty ilmoitus ruoppauksesta. [REDACTED] on pyytänyt tietoa muistiin merkityn ilmoittajan nimestä.

Tiedon antaminen ilmoituksen tehneen henkilön nimestä saattaisi vaarantaa tällaisten ilmoitusten saamisen vastaisuudessa. Näin ollen asiakirja, joka sisältää tiedon ilmoituksen tehneen henkilön nimestä, on salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan nojalla. [REDACTED]lla ei siten ole oikeutta saada tietoa asiakirjasta julkisuuslain 9 §:ssä säädetyn jokaiselle kuuluvan tietojensaantioikeuden nojalla. [REDACTED]lla voi kuitenkin olla oikeus tietoon asiakirjasta julkisuuslain 11 §:ssä säädetyn asianosaisen tietojensaantioikeuden nojalla. [REDACTED] on asianosaisena

ympäristökeskuksen sittemmin vireille panemassa ruoppaustyötä, läjitystä ja laiturin rakentamista koskevassa valvonta-asiassa sekä rikoksesta epäiltynä ympäristön turmelemista koskevassa esitutkinnassa. Asiakirjojen perusteella ilmoitus on voinut vaikuttaa [REDACTED]nta koskevien asioiden käsittelyyn. Asiassa ei ole ilmennyt, että tiedon antaminen olisi julkisuuslain 11 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tavoin vastoin erittäin tärkeää yleistä tai yksityistä etua.

Ympäristökeskus ei näin ollen ole voinut rajoittaa [REDACTED]n tiedonsaantia päätöksestä ilmenevällä tavalla ja siinä esitetyin perustein. Tämän vuoksi hallinto-oikeuden ja ympäristökeskuksen päätökset on kumottava ja [REDACTED] on oikeutettava saamaan pyytämänsä tiedon ilmoituksen tehneen henkilön nimestä.

2. Asian laatuun nähden ja kun otetaan huomioon hallintolainkäyttölain 74 §, [REDACTED]lle ei ole määrättävä maksettavaksi korvausta oikeudenkäyntikuluista korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Esa Aalto

Marjatta Kaján

Sakari Vanhala (t)

Hannu Ranta

Anja Sahla

Asian esittelijä,
esittelijäneuvos Leena Halila

JAKELU	Päätös	██████████, oikeudenkäyntimaksu 204 euroa
	Jäljennös	Kuopion hallinto-oikeus Pohjois-Karjalan ympäristökeskus/Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
	Asiakirjat	Korkein hallinto-oikeus